Společnost
pro církevní právo

ZRCADLO CÍRKVE

6/2022/1

Aktuality Společnosti pro církevní právo
Praha – Brno – Olomouc – Stříbro – České Budějovice

1. června 2022 | 13. ročník

12. květen 2022, Praha, kancelář Společnosti pro církevní právo: kontrolujeme účty Společnosti.

Foto Záboj Horák

Sdružení pro podporu výuky náboženství ve školách

Sdružení pro podporu výuky náboženství ve školách při SPCP propaguje a šíří povědomí o výuce náboženství v přirozeném prostředí pro výuku dětí, tj. ve školách.

Vyzýváme všechny učitele náboženství, faráře, kazatele a členy farních rad, aby začali s přípravou výuky náboženství pro další školní rok 2022/2023 již nyní!

Na následujících stránkách přinášíme jak zamyšlení nad významem výuky náboženství na základních a středních školách, tak praktické rady k organizaci výuky.

Příprava na výuku náboženství ve školách

Jsme šťastni, že po čtyřiceti letech nesvobody bylo od roku 1990 náboženským společenstvím umožněno opět seznamovat s náboženskou naukou a vírou i školní mládež a učitele. Mělo by nás ale tísnit svědomí, že jsme společně se svými náboženskými společenstvími této svobody až dosud nevyužívali v dostatečné míře. Zejména ve vědomí, že právě škola a vyučování náboženství je tím nejvhodnějším prostředím, v němž lze podávat základní informace o víře a náboženství, tedy zprostředkovat jeden ze základních sloupů vzdělanosti, který naší společnosti chybí, a vytvořit tak i předpoklady pro širší možnost evangelizace než dosud.

Rozlišujeme ovšem společně s různými církevními dokumenty (na katolické straně dokonce s papežskými) mezi **školní výukou náboženství**, k níž má přístup každý zájemce bez ohledu na vyznání, a **náboženskou přípravou uvnitř církví**, která je určena věřícím (resp. dětem věřících). Zatímco školní výuka náboženství je zaměřena především na získávání vědomostí, vzdělávání a informování co nejširší veřejnosti o náboženství, je církevní výuka již užší přípravou na život v církevním společenství, liturgii, přijetí svátostí a pokud možno na založení vlastního duchovního života dětí křesťanů.

Snad všechna náboženská společenství v naší zemi vedou ve svých farnostech (sborech) náboženskou katechezi, což je jistě velmi dobré. Všichni duchovní správci, farní rady, i křesťanští rodiče budou nepochybně nadále pečovat o rozšiřování této formy náboženské výuky. A tam, kde není, jim nedá jejich víra než zasadit se o její obnovu či nové založení.

Nesmíme však zapomínat na nesmírnou důležitost, kterou má přítomnost církví ve veřejných školách, a to zejména výukou náboženství jako školního předmětu. Jsme si vědomi, že právě v této oblasti bylo na straně náboženských společenství mnoho zanedbáno, a to někde již od roku 1990. Tam, kde někteří duchovní správci narazili na nepřízeň vedení školy, mohlo to mít za následek jejich zatrpknutí. Ale nejsou věřící, zejména křesťané, zvyklí na to, že se jim odporuje, a že tento odpor je nutno překonávat?

Proto již tradičně ve Společnosti pro církevní právo vyzýváme, a to i na základě povzbuzení z řad mnoha členů Společnosti, poukazujících na své životní zkušenosti, k tomu, aby se

všichni rozhodným způsobem zasazovali o rozšíření výuky náboženství do všech škol v Čechách, na Moravě i ve Slezsku.

Platný školský zákon č. 561/2004 Sb. stanoví, že v základních a středních školách zřizovaných státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí se vyučuje náboženství jako nepovinný předmět, pokud se k němu přihlásí aspoň 7 žáků školy. A to přece není pro téměř žádnou farnost ani sbor opravdovým problémem.

Pokud jde o některé menší církve, je třeba upozornit na to, že se mohou ke společné výuce náboženství spojit s některými dalšími. Jaká je to příležitost k opravdovému ekumenismu!

A protože pro účast na náboženství neexistují v naší zemi konfesní překážky, je možné na výuku katolického náboženství pozvat i žáky z jiných církví nebo žáky bez vyznání.

Máme radost, že k vyučování náboženství ve školách stále více a intenzivněji vyzývají také čeští a moravští biskupové.

Věříme, že o rozšíření výuky náboženství se zasadí nejen všichni faráři, jáhnové, rodiče i farní rady, ale že bude na mnoha místech použito i odbornosti stovek, ne-li **tisíců laických absolventů teologických fakult**, kteří se na výuku náboženství připravovali, a z nichž mnohým zatím nebyla dána příležitost svého vzdělání a vědomostí využít.

V katolických diecézích podají bližší informace o výuce náboženství ve školách *diecézní katechetická a pedagogická střediska (centra)*.

Jiří Rajmund Tretera, Záboj Horák

Příprava výuky náboženství ve školách pro nový školní rok

Členové Společnosti pro církevní právo, kteří ve školství pracují, nám doporučili, aby duchovní správci farností (sborů) začali výuku náboženství pro nový školní rok připravovat již nyní. Zejména jde o místa, kde se náboženství dosud nevyučuje.

Přinášíme některé praktické postřehy Bc. Františka Kratochvíla, předsedy Místní skupiny SPCP ve Stříbře, ředitele Základní umělecké školy Stříbro: „Žádné vedení základní nebo střední školy, je-li včas osloveno, si dnes nedovolí výuku náboženství odmítnout. **Chceme-li nově založit výuku náboženství, musíme včas navštívit ředitele základní nebo střední školy a seznámit ho s náplní výuky.** Tato návštěva by měla proběhnout co nejdříve. Nesmíme zapomenout, že je třeba připravit a vedení školy odevzdat Školní vzdělávací program (dále ŠVP) pro výuku Náboženství jako nepovinného předmětu. Tento ŠVP je pak zařazen do ŠVP školy.

Při jednání s vedením školy je dobré projednat, aby učiteli náboženství bylo umožněno zúčastnit se **červnových třídních schůzek**, kde by stručně informoval rodiče (zákonné zástupce) o výuce náboženství a rozdal jim připravené letáky a přihlášku s kontakty. V prvním týdnu v září učitel náboženství, se souhlasem vedení školy, *obejde třídy*, kde přímo informuje žáky o výuce náboženství a o obsahu tohoto předmětu. Zájemce si zapíše. Informační leták nechá s předstihem otisknout v místním zpravodaji (pozor na uzávěrku čísla). Informační plakát nechá vylepit na oficiálních plakátových místech. Využít lze podle možností i jiné informační toky, např. kostel, webové stránky, facebook apod.”

Pojednání shrnující platnou právní úpravu zaslal redakci Zrcadla církve kancléř Biskupství královéhradeckého, člen Společnosti pro církevní právo Mons. ICLic. Mgr. Ing. Pavel Boukal. Zpracovala ji Mgr. Marie Špačková z Diecézního katechetického centra Biskupství brněnského ke dni 1. září 2015:

„Výuku náboženství ve školách umožňuje církvi zákon o svobodě náboženského vyznání č. 3/2002 Sb., ustanovení § 7 odst. 1 písm. a), podle kterého může církev vyučovat náboženství na státních školách podle zvláštního právního předpisu. Tímto předpisem se míní zákon č. 561/2004 Sb. (dále Školský zákon), v platném znění.

Školský zákon uvádí v ustanovení § 15 odst. 2: »V základních a středních školách zřizovaných státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí se vyučuje náboženství jako nepovinný předmět, pokud se k předmětu náboženství uskutečňovanému danou církví nebo náboženskou společností přihlásí ve školním roce alespoň 7 žáků školy.« Ze zákona dále vyplývá, že k vyučování náboženství lze spojovat žáky z několika ročníků jedné školy nebo i více škol, nejvýše však do počtu 30 žáků ve třídě. (Spojovat žáky z více škol k vyučování náboženství lze, pokud školy uzavřou vzájemnou smlouvu.)

Pokud se náboženství ve škole vyučuje jako **nepovinný předmět**, je nezbytné uzavřít pracovněprávní vztah mezi učitelem náboženství a školou. Podmínkou pro jeho uzavření bude po 1. lednu 2015 splnění kvalifikačních předpokladů podle zák. č. 563/2004 Sb. (Zákon o pedagogických pracovnících). Tímto předpokladem je (dle § 14 cit. zákona) příslušné vzdělání: Mgr. v oblasti teologických věd, Mgr. v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů náboženství nebo Mgr. v oblasti pedagogických nebo společenských věd doplněný vzděláním pro přípravu učitelů náboženství (Bc. nebo příslušný kurz na vysoké škole). Podle § 3 cit. zákona musí učitel náboženství splňovat rovněž všechny všeobecné předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka, tedy i znalost českého jazyka prokázanou maturitní zkouškou nebo jinou zkouškou podle zvláštních právních předpisů.

Při nesplnění kvalifikačních předpokladů lze náboženství ve škole vyučovat jako nepovinný předmět jen s využitím některé z těchto výjimek (z novely zák. 563/2004 Sb. schválené Senátem Parlamentu ČR 27. 8. 2014):

1) Ředitel školy musí prokázat, že výuku nemůže zajistit jinak (§ 22 odst. 7 cit. zákona).

2) Osoba, která má vyučovat, dosáhla ke dni 1. 1. 2015 alespoň 55 let věku a vykonávala přímou pedagogickou činnost na příslušném druhu školy nejméně po dobu 20 let (ustanovení § 32 odst. 1 písm. d) cit. zákona).

3) Učitelem náboženství je pedagog s magisterským vzděláním plně kvalifikovaný pro jiný obor, který má pověření církve k výuce náboženství (kanonickou misi) a náboženství by na dané škole učil v rámci své pracovní smlouvy (§ 22 odst. 5 cit. zákona) vedle jiné přímé pedagogické činnosti, pro niž je plně kvalifikován.

Jestliže z nejrůznějších důvodů nelze výuku náboženství formou nepovinného předmětu ve škole zajistit, je možné vyučovat náboženství jako **tzv. kroužek** (vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, v platném znění). Podmínky jsou zčásti obdobné jako při výuce nepovinného předmětu, ale v některých ohledech mírnější (zejm. v požadavku na kvalifikaci pedagoga volného času). Zájmové vzdělávání se však většinou poskytuje za úplatu, tj. rodiče za účast dětí v kroužku platí. Po dohodě se školou lze od úplaty upustit. Každá škola má však pro realizaci zájmové činnosti nastaveny vlastní podmínky. Také u této formy by měla být uzavřena dohoda mezi školou a pedagogem, který kroužek vede. Pokud je ve škole přihlášeno 7 a více žáků a vyučující splňuje kvalifikační předpoklady, není důvod k formě kroužku přistupovat, protože Školský zákon tuto možnost vůbec nezmiňuje.

Pokud nelze zajistit žákům školy výuku náboženství ani jako nepovinný předmět, ani jako kroužek, a přesto je z pastoračních a dalších důvodů dobré, aby výuka probíhala ve škole, je

možné pojmout náboženství jako **vlastní činnost církve v prostorách školy** a přistoupit k pronájmu učebny. Je možné dohodnout se s ředitelstvím školy na nekomerčním nájmu (třeba za symbolickou 1 Kč). Práva a povinnosti obou stran (tj. školy a příslušné římskokatolické farnosti) by měla být zakotvena v písemně uzavřené dohodě (např. nájemní smlouvě).

V souvislosti s výše uvedenými předpisy je dobré připomenout, že dokumenty církve rozlišují mezi *výukou náboženství ve škole*, kterou mohou navštěvovat žáci bez ohledu na osobní víru, a *katechezí*, která má za cíl víru katechizovaných prohlubovat. Katecheze (zvláště příprava ke svátostem) je aktivitou, která se uskutečňuje ve farním společenství, ne v prostředí školy."

Nezapomínejme na vyučování náboženství ve škole: teď je právě ten čas

V jednom zářijovém odpoledni před třemi roky, když ještě nebyla současná nákaza, jsem v jednom pražském táhlém kopci na Vinohradech potkal známého mladšího katolického kněze, který opíraje se o berle jen s námahou stoupal. Chůze mu očividně působila bolest. Utrpěl totiž na letním pobytu s mládeží z farnosti komplikovanou zlomeninu nohy. Na můj dotaz, kam jde, odpověděl, že do jedné veřejné základní školy, vzdálené pěšky asi dvacet minut od fary, vyučovat náboženství. Prý je tam jen dvacet žáků, jsou trochu problematičtí (tedy, jak jsem pochopil, nejsou příliš pozorní a nejspíš při vyučování zlobí). Ale přesto je vyučuje. Měl jsem ze slov pana faráře úžasnou radost a hned mu poslal svou knihu *Církve a školství. Vybrané dokumenty ke studiu českého konfesního práva*, Ediční středisko Právnické fakulty Univerzity Karlovy, 2012.

Od té doby se pan farář již uzdravil a jezdí, pokud to vládní omezení náboženských aktivit aspoň trochu dovolí, na sportovní výlety s mládeží v létě v zimě, do roztrhání těla.

V těchto týdnech se zdá možná pro většinu lidí školní rok daleko. Pro ředitele škol a učitele ale jistě nikoli. Přesto si myslím, že by bylo dobře, kdyby rodiče, faráři i kazatelé již dnes začali přemýšlet o novém školním roce a tento rok prakticky připravovat. Jde především o *vyučování náboženství ve veřejných základních a středních školách*, tedy školách zřizovaných obcemi, svazky obcí, kraji nebo státem.

Majákem v dnešní době, který nám ukazuje cestu, je pro nás Listina základních práv a svobod z roku 1991, skvělý ústavní dokument chránící náboženskou svobodu jednotlivce i církví, který ve svém článku 16 odst. 3 výuku náboženství na státních (dnes veřejných) školách výslovně zmiňuje a určuje, že její podmínky stanoví zákon. Dnes je jím školský zákon č. 561/2004 Sb., § 15.

Pan farář, který se vydal za svými žáky, i když sám šel o berlích, nám může v dnešní době sloužit jako příklad. Můžeme vzpomenout i na kněze a kazatele, kteří v minulosti, za komunistického režimu, obětavě vyučovali náboženství ve škole, i na statečné rodiče, kteří své děti na náboženství přihlašovali, přestože mohli očekávat, že děti budou mít ze strany režimu potíže s přijetím do vyšších typů škol.

A můžeme vše vložit do svých modliteb v době těchto velikonočních svátků: děti, jejich rodiče, a také naše školy a všechny učitele.

Záboj Horák

Vzpomínání učitele, jak sám jako dítě chodil na náboženství ve škole

Teprve v dospělém věku jsem si uvědomil, co všechno pro mě znamenala výuka náboženství ve škole. Když jsem v roce 1968 končil první třídu základní devítileté školy, rodiče mě přihlásili na výuku náboženství. Vzpomínám ovšem v této souvislosti na strašlivý zážitek: letní prázdniny se chýlily ke konci, já se těšil do školy, a tu *ráno 21. srpna nás zaskočily tanky sovětských okupačních vojsk*. Bydleli jsme *ve Švihově u Klatov* u silnice z Plzně do Železné Rudy. Tanky se řítily celý dlouhý den.

Na náboženství jsem ale nicméně od září chodit začal. Výuka byla nejdřív na faře a zaměřila se především na přípravu k Prvnímu svatému přijímání. Tímto mým památným dnem byl 22. červen 1969. Hned záhy potom následovalo biřmování. Tuto svátost mně udělil českobudějovický biskup Mons. ThDr. Josef Hlouch *v Přešticích* ještě téhož roku, a to 2. října 1969.

V roce 1970 se výuka náboženství přemístila do školy. Na první hodině nás soudruh ředitel poučil, jak si musíme vážit socialistické společnosti, která nám výuku náboženství umožňuje. Stejně prý jednou pochopíme, že je nevědecké a mylné věřit v Boha. Popravdě řečeno jsme jeho slovům ani nerozuměli.

Výuka náboženství ve škole mě hluboce oslovila. Zazvonilo, skončila poslední vyučovací hodina, většina spolužáků odešla a do naší třídy přišlo několik žáků z tříd jiných. Zazvonilo podruhé, skončila přestávka a do třídy přišel pan farář. Povstali jsme a modlili se.

Pan farář *Ferdinand Kondrys* k nám byl velmi laskavý; jeho výklad všechny zaujal. Dodnes slyším, jak vysvětloval některé úryvky z evangelia nebo jak vypravoval biblické příběhy.

V roce 1972 soudruh ředitel usoudil, že náboženství poškozuje socialistické školství a výuku zrušil. Chybělo mně to. Výuku náboženství jsem cítil a chápal jako stejně důležitou jako učit se číst, psát a počítat.

Kvůli tomu, že jsem navštěvoval náboženství, jsem sice později nedostal doporučení na gymnázium. Tehdy totiž ředitelství základní školy muselo žáka, který se hlásil na střední školu, doporučit, jinak nemohl být přijat. Nakonec díky mým hudebním aktivitám ve školním orchestru mi bylo ale umožněno, abych složil přijímací zkoušku na konzervatoř.

Ze svých zkušeností a hlubokého přesvědčení vím, že je škola pro dítě přirozeným prostředím, a proto je nutno začít vyučovat náboženství právě tam.

Tíží mě, že na mnoha místech máme poloprázdné kostely, v některých diecézích nebudeme mít několik let novokněze. A to všechno *v nepochybné souvislosti s tím, že v mnoha farnostech se náboženství ve škole nevyučuje*. Kde se mají děti o náboženství dovědět? Někde snad se učí na faře, těch pár vyvolených, které tam rodiče, vyznávající katolíci, dovedou. Ale veřejnost a děti z méně vyznávajících rodin se nic nedoví. Církev bez výuky náboženství ve škole ztrácí jeden z důležitých kontaktů s veřejností.

Ne vždycky náboženství ve škole vyučuje pan farář. Často jsou i jiné možnosti. Za posledních třicet let vystudovalo na teologických fakultách stovky a tisíce studentů učitelství náboženství a jiné obory, kterými získali dostatečnou kvalifikaci. A jistě se mezi nimi najde velký počet takových, kteří jsou k tomu schopni i po mravní a volní stránce a patří k vyznávajícím

katolíkům. Kvalifikovaní učitelé náboženství mohou dojíždět do škol i několik desítek kilometrů tak, jak je to běžné v uměleckých školách.

Chcete-li, aby vaše dítě chodilo na náboženství, apelujte nejenom na faráře, ale i na ředitele základní nebo střední školy. Třeba pochopí, že výuka náboženství patří ke všeobecnému vzdělání a jejich slovo bude mít takový význam, že se třída otevře.

Přispějme k tomu, aby noví žáci náboženství byli jako zrnka, která dopadnou na úrodnou půdu, kde dobře zakoření a budou úrodou pro další generace.

Bc. František Kratochvíl

V novém dětském klubu začalo vyučování náboženství

S velkou radostí jsme přijali zprávu, že v nově otevřeném klubu zahájil v lednu 2022 stříbrský farář a člen SPCP Miroslav Martiš výuku náboženství. Pro začátek se přihlásilo šest dětí. Pan farář se podle svých slov nechal inspirovat činností Společnosti pro církevní právo a při něm organizovaného Sdružení pro podporu výuky náboženství ve školách a počítá s převedením této výuky do veřejné školy k začátku příštího školního roku, tj. k 1. září 2022. *Je třeba sledovat datum nahlášení vyučování náboženství ve škole.*

Jiří Rajmund Tretera/Záboj Horák

Místní skupina v Praze

Máme nového pražského arcibiskupa

Jak jsme již informovali členy Společnosti samostatnou e-mailovou zprávou, byl v pátek 13. května 2022 papežem Františkem jmenován 37. pražským arcibiskupem a 25. českým primasem předseda České biskupské konference *Mons. Jan Graubner*, dosavadní arcibiskup olomoucký a metropolita moravský. Mons. Jan Graubner se tak stal nástupcem Dominika kardinála Duky, O.P., který byl pražským arcibiskupem a českým primasem od roku 2010.

Vedení Společnosti pro církevní právo zaslalo novému pražskému arcibiskupovi Mons. Graubnerovi dopis s gratulací a emeritnímu pražskému arcibiskupovi Dominiku kardinálu Dukovi poděkovalo za léta služby a péče o naši arcidiecézi.

Jiří Rajmund Tretera/Záboj Horák

Novým nunciem jmenován arcibiskup Okolo

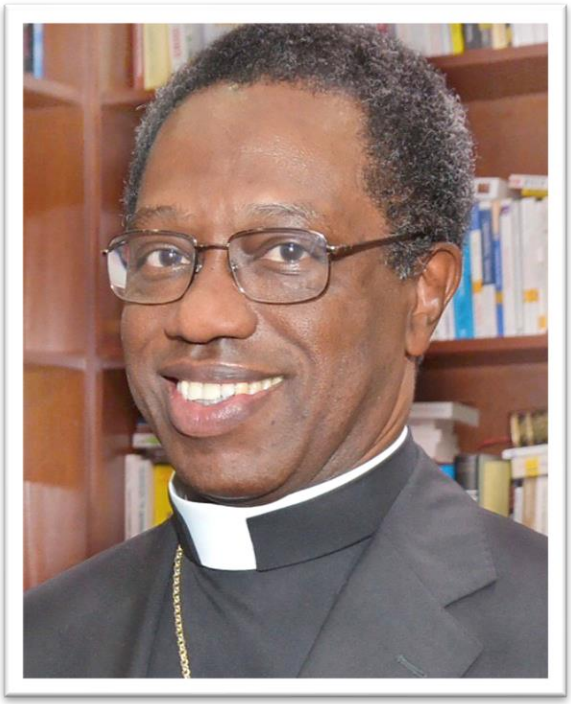

Necelé dva týdny před jmenováním Mons. Jana Graubnera pražským arcibiskupem a českým primasem se na základě jmenování papežem Františkem stal novým Apoštolským nunciem v České republice J. Ex. arcibiskup *Jude Thaddeus Okolo*.

Arcibiskup Okolo se narodil 18. prosince 1956 v Kano v Nigérii. Na kněze byl vysvěcen 2. července 1983. V roce 1990 vstoupil do diplomatických služeb Svatého stolce a působil na Apoštolských nunciaturách v pěti světadílech. Po roce 2000 byl několik let tajemníkem nunciatury v České republice.

Nový apoštolský nuncius Okolo nahradil dosavadního nuncia, kterým byl po řadu let arcibiskup *Mons. Charles Daniel Balvo* z USA, dnes Apoštolský nuncius v Austrálii.

Vzpomínka na Veleslava Wahla, studenta práv popraveného komunisty

V neděli 15. května 2022 v odpoledních hodinách jsme si na Právnické fakultě Univerzity Karlovy připomněli památku tří studentů Právnické fakulty Univerzity Karlovy popravených komunistickým režimem: Karla Bacílka (1920–1949), Borise Kovaříčka (1927–1949) a Veleslava Wahla (1922–1950).

Pietního setkání se zúčastnili učitelé a studenti Právnické fakulty Univerzity Karlovy, zástupci studentských a akademických spolků: *Společnosti pro církevní právo*, *Pražského akademického klubu 48*, který sdružuje bývalé studenty, kteří se aktivně postavili totalitní moci a byli perzekvováni, ale i současné studenty uchovávající paměť na komunistické zločiny a bránící svobodu a demokracii, společnosti *ELSA Praha*, pražské sekce Evropského sdružení studentů práv, a navíc *České společnosti ornitologické*.

Po pietním aktu a položení květin u pamětní desky na budově Právnické fakulty Univerzity Karlovy zamířili účastníci do sborovny. Nejprve děkan fakulty prof. Radim Boháč podrobně vysvětlil celou tragiku události a přiblížil nespravedlivé procesy odborným pohledem profesora práv. Připomněl hrůzy, které v současné době probíhají v důsledku ruské agrese na Ukrajině a zmínil, že ukrajinské vlajky, které dal vyvěsit v atriu fakulty i na její střeše, nemíní odstranit.

Posléze vystoupil se svým projevem *Dr. Petr Voříšek* z České společnosti ornitologické. Podrobně představil osobnost jednoho ze tří popravených studentů – Veleslava Wahla, který byl studentem dvou fakult Univerzity Karlovy: právnické a přírodovědecké. Ten byl ve svém mladém věku nejen výborným právníkem, ale vynikal především svými neobyčejnými znalostmi v oboru ornitologie, které se věnoval od dětství. Dodnes ornitologové obdivují jeho dílo z roku 1944 *Pražské ptactvo: ptáci velkoměsta a jeho okolí*, čítající přes 250 stran, které napsal v pouhých 22 letech. Kniha bude zanedlouho znovu publikována.

Právní pohled na dílo Veleslava Wahla představil *doc. Vojtěch Stejskal* z Katedry práva životního prostředí Právnické fakulty Univerity Karlovy. Ocenil mimořádný přínos V. Wahla v oblasti ochrany ptactva i jeho návrhy na změny zákonodárství. To mělo do té doby především zakazující charakter (např. zákaz lovu, zákaz odchytu ptactva). Podle V. Wahla mají zákony stanovit povinnost *pozitivně* něco činit pro ochranu ptáků a přírody jako celku. Povinností veřejné správy má být *pomoc a služba veřejnosti*, nejen zákazy a příkazy.

Oba řečníci vedle odborných znalostí Veleslava Wahla vyzdvihli také jeho mravní zásady a smysl pro spravedlnost. Wahl si nikdy nezadal s totalitními režimy. Působil jak v domácím protinacistickém odboji, tak později jako člen protikomunistického odboje. To se mu stalo osudným – 16. června 1950 byl v monstrprocesu odsouzen k trestu smrti a následně popraven.

Po příspěvcích Dr. Voříška a doc. Stejskala byli účastníci pietního setkání pozváni k neformální přátelské diskusi a k drobnému pohoštění. Při něm strávili téměř dvě hodiny při podnětných rozhovorech.

Z rozhovoru s ornitology vzešla spontánní myšlenka: přednáškový večer Společnosti pro církevní právo na podzim tohoto roku bude věnován ekologii. Můžeme navázat na velmi úspěšný a hojně navštívený 81. večer SPCP, který se na Právnické fakultě Univerzity Karlovy konal 19. února 2019 a byl věnován tématu *Ekologie, křesťanství a právo*.

Zdůraznění kladného vztahu k přírodě a k člověku je dnes vysoce aktuální vzhledem k hrubému porušování práva při *ruské agresi na Ukrajině*. Jak v důsledku úděsného vraždění mužů, žen i dětí a znásilňování žen, tak i příšerného ničení přírody, ovzduší, úrody a všech životních zdrojů člověka. Včetně monstrózního plýtvání pohonnými hmotami a poškozování vodních zdrojů. Ruská agrese přináší nejen strašlivou škodu ukrajinskému národu a ostatním obyvatelům Ukrajiny, ale zasahuje i do sousedních zemí na Balkáně i ve střední Evropě.

Text a foto Jakub Nagy

Slavnosti Navalis v Praze opět úspěšné

Týž podvečer 15. května 2022, jen pár stovek metrů od budovy Právnické fakulty Univerzity Karlovy, vrcholila na Karlově mostě a před křižovnickým kostelem sv. Františka z Assisi na Starém městě pražském, a přímo na řece Vltavě, oslava *Navalis*.

Navalis jsou každoroční oslavou a připomínkou jednoho z nejznámějších českých světců, patrona Země české *sv. Jana Nepomuckého*, generálního vikáře pražského arcibiskupa a výborného kanonisty. Slaví se vždy 15. května, v předvečer svátku sv. Jana Nepomuckého.

Připomeňme, že sv. Jan Nepomucký byl stejně jako výše zmínění studenti Právnické fakulty zavražděn státní zvůlí. Důvodem bylo, že Jan Nepomucký pevně hájil platné právo a stanovisko svého arcibiskupa Jana z Jenštejna proti neoprávněným zásahům krále do církevních záležitostí. Stalo se tak během strašlivého mučení v roce 1393, kterému byl podroben na

přímý pokyn krále Václava IV. Tělo Jana Nepomuckého královští biřicové následně shodili z Karlova mostu do Vltavy.

Letošní slavnosti Navalis začaly zdobením a žehnáním koní na Hradčanském náměstí na Pražském hradě. Následovala slavnostní mše svatá v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha, kterou celebroval Dominik kardinál Duka, a svatojánské procesí z Pražského hradu na Karlův most a do kostela sv. Františka z Assisi na Křižovnickém náměstí u paty Karlova mostu.

Slavnosti byly zakončeny seskokem parašutistů symbolizujícím 5 hvězd nad hlavou Jana Nepomuckého a koncertem barokní hudby na hladině Vltavy pod Karlovým mostem. Celý večer Vltavu brázdily regaty z Chorvatska a po setmění každé oko přítomných účastníků potěšilo světelné spectaculum (viz foto níže).

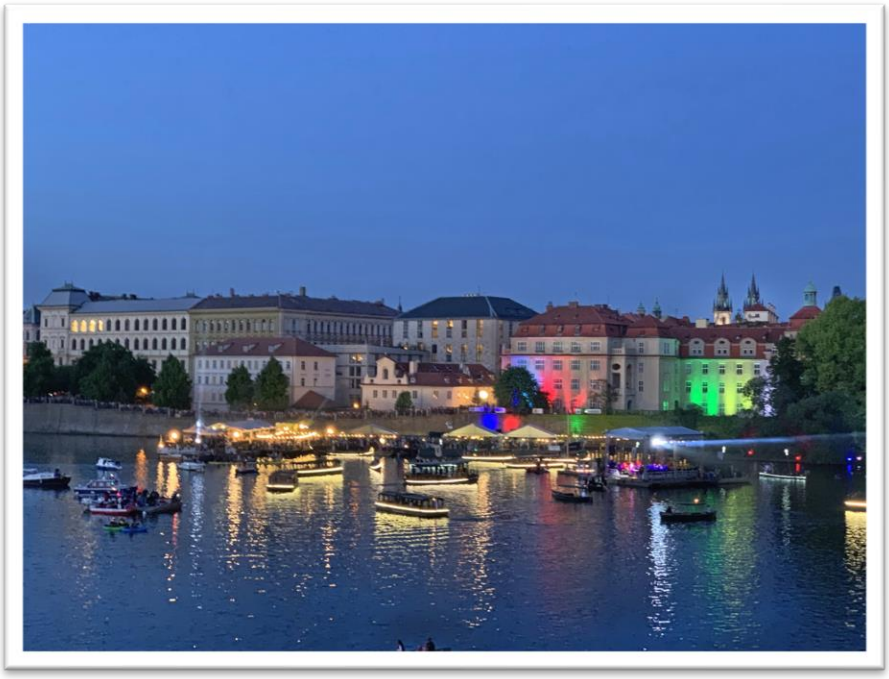

Foto a text Jakub Nagy

Místní skupina v Brně

Mons. Pavel Konzbul jmenován brněnským diecézním biskupem

Ve čtvrtek 26. května 2022 jsme obdrželi radostnou novinu o jmenování *Mons. Mgr. Ing. Pavla Konzbula, Dr.*, dosavadního auxiliárního biskupa brněnského, titulárního biskupa litomyšlského a generálního vikáře brněnské diecéze, diecézním biskupem brněnským.

Mons. Konzbul je od roku 1995 členem Společnosti pro církevní právo, a tak náleží mezi zakladatelskou generace naší Společnosti.

Zasedal synod ČCE

Ve dnech 19. – 21. května 2022 zasedal ve Svitavách *35. synod Českobratrské církve evangelické*, nejvyšší zákonodárné a řídící shromáždění (parlament) Českobratrské církve evangelické.

Synod se zabýval mnoha otázkami. Tradičně jednal o některých ekonomických záležitostech, mimo jiné o budoucnosti nakladatelství a knihkupectví Kalich. Rovněž vydal prohlášení, v němž *odmítl ruskou agresi na Ukrajině*.

Důležitým tématem byl návrh na nové rozložení seniorátů ČCE, podle kterého by nově měl být povšechný sbor přeskupen do sedmi seniorátních sborů, které by územně více kopírovaly rozložení krajů České republiky. Od návrhu nového rozložení seniorátů si jeho protagonisté slibují efektivnější hospodaření i větší přizpůsobení administrativního členění sborů do přirozených regionů. Jedním z autorů tohoto návrhu je *JUDr. Adam Csukás, Ph.D.*, právník ČCE a člen pracovního výboru Společnosti pro církevní právo.

Podrobná zpráva ze zasedání synodu ČCE je k dispozici na stránkách ČCE na tomto odkazu:https://synod.e-cirkev.cz/zpravy-ze-synodu/2022/souhrn-4-zasedani-35-synodu-cce-svitavy-2022/.

Víkendovka v Hrádku u Vlašimi

Prodloužený víkend 22.–24. dubna 2022 strávila společenství mládeže katolické farnosti u kostela sv. Antonína v Praze-Holešovicích na mariánském poutním místě v Hrádku u Vlašimi.

V pátek jsme dorazili pozdě odpoledne a zvládli pouze rychlou večeři a mši v místním kostele s naším holešovickým kaplanem P. Mgr. Jiřím Zemanem. Sobotu jsme zato měli plnou zajímavých aktivit.

Hned ráno za námi dorazil zdravotnický záchranář se sanitkou, který pro nás připravil workshop na téma první pomoci. Připomněli a vyzkoušeli jsme si resuscitaci, použití defibrilátoru, uvedení do stabilizované polohy, na vlastní kůži jsme zakusili nejrůznější způsoby znehybnění a prohlédli si veškeré vybavení sanitního vozu.

Účastníci víkendovky pro mládež z farnosti sv. Antonína v Praze-Holešovicích po ukončení školení první pomoci.

Po haluškách se zelím a uzeným a krátkém odpočinku jsme se vydali na cestu do Vlašimi. Po cestě jsme se podívali do *Záchranné stanice pro volně žijící živočichy Vlašim*, která byla

výjimečně při příležitosti *Dne země* otevřena veřejnosti. Největší úspěch sklidilo krmení zachráněného desetidenního selátka divočáka. V zážitcích s divokými prasaty jsme pokračovali i dále, když jsme při pokračování v cestě v lese narazili na bachyni se selaty – *tak rychle jsme už dlouho neutíkali*.

Přímo ve Vlašimi jsme navštívili místní *paraZOO*, kde našly domov desítky volně žijících hendikepovaných živočichů, kteří bohužel nemohou být vráceni do přírody. Výlet jsme zakončili posezením v místní cukrárně a řádně přeslazeni jsme se vrátili do Hrádku. Počasí nám přálo a během dne jsme od bund přes mikiny skončili i jen u triček. Večer jsme strávili zpíváním s kytarou, hraním stolních her a plánováním letního tábora, který se na konci srpna uskuteční právě v Hrádku.

V neděli jsme se po snídani, mši a úklidu za silného deště vrátili do Prahy.

Text a foto Tomáš Grundza
tajemník SPCP

Noc kostelů začne již za pár dní

V pátek 10. června 2022 se uskuteční další ročník *Noci kostelů*, populární akce určené pro ty, kteří se chtějí seznámit s kostely a modlitebnami. Během odpoledních, večerních a nočních hodin budou otevřeny prostory sakrálních staveb mnoha církví s možností prohlídek, výstav, vyslechnutí přednášek či koncertů, účasti na modlitbách, adoracích, chvílích ztišení apod. Do letošního ročníku je zatím přihlášeno 1 580 kostelů a připraveno je téměř 4 900 programů.

Všechny zveme k účasti na této akci, která je výbornou příležitostí k seznámení většinové společnosti, v níž je mnoho osob hledajících, s křesťanskými hodnotami a vírou.

Veškeré informace naleznete zde: https://www.nockostelu.cz/.

Jakub Nagy

Valná hromada a večer SPCP se blíží

Jak jsme již informovali v předešlém čísle Zrcadla církve, **v pondělí 27. června 2022 v 17.00** se v reprezentačním sále č. 38 Právnické fakulty Univerzity Karlovy na náměstí Curieových 7 v Praze 1–Starém Městě, v přízemí vpravo za sochou Oddanosti, uskuteční **valná hromada Společnosti pro církevní právo**.

Během večera se uskuteční **prezentace a požehnání knihy** prof. Jiřího Rajmunda Tretery *Ukončete návštěvy, dveře se zavírají aneb Osmnáct balad a romancí z nemocničních sálů a předsálí* spojené s autogramiádou.

Gratulace k habilitaci

Dlouholetá členka Společnosti pro církevní právo, diplomantka v oboru církevního práva, odborná asistentka Katedry evropského práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy *JUDr. Magdaléna Svobodová, Ph.D.*, úspěšně ukončila habilitační řízení na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v oboru evropské právo a byla ke dni 1. června 2022 jmenována docentkou. Paní docentce k tomuto úspěchu srdečně gratulujeme!

Gratulace členům SPCP

JUDr. Róbert Gyuri, PhD., odborný asistent na Fakultě veřejné správy Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košicích, oslaví dne 1. června 2022 své 40. narozeniny.

Prof. PhDr. Tomáš Halík, Th.D., dr. h. c., studentský farář, univerzitní profesor, prezident ČKA a čestný člen Společnosti pro církevní právo, oslaví dne 1. června 2022 své 74. narozeniny.

Mgr. Veronika Novotná z Milevska oslaví dne 2. června 2022 své 35. narozeniny.

Jan Wolf, předseda Pražské městské organizace KDU–ČSL, člen zastupitelstva hl. m. Prahy, který má lví podíl na znovuvybudování sloupu Panny Marie na Staroměstském náměstí v Praze, oslaví dne 2. června 2022 své 50. narozeniny.

ICLic. Mgr. František Ponížil, kněz olomoucké arcidiecéze, oslaví dne 5. června 2022 své 35. narozeniny.

Prof. JUDr. Jiří Rajmund Tretera OP, předseda Společnosti pro církevní právo, oslaví dne 8. června 2022 své 82. narozeniny.

JUDr. ICLic. Nikolaus Hatiar z Bregenzu (Vorarlbersko) oslaví dne 11. června 2022 své 60. narozeniny.

JUDr. Tomáš Zadražil, místopředseda Krajského soudu v Ústí nad Labem, oslaví dne 13. června 2022 své 45. narozeniny.

Z nové literatury

CHALUPA, Jan, *Právní úprava poskytování duchovní péče v ozbrojených silách České republiky*, diplomová práce, Právnická fakulta Univerzity Karlovy, Praha, 2022, 76 s.

Časopisy

Ecclesiastical Law Journal, Cambridge University Press, Cambridge, ISSN 0956-618X, Vol. 24, No. 2, May 2022,

z obsahu:

HILL, Daniel J., *Could the State do Without Marriage Law?*, s. 123–147,

DOE, Norman, *Faith, Freedom and Family: An Introduction to the Work of John Witte Jr*, s. 175–191,

WITTE, John Jr, *Law at the Backbone: The Christian Legal Ecumenism of Norman Doe*, s. 192–208,

COLEMAN, Stephen, *Colloquium of Anglican and Roman Catholic Canon Lawyers*, s. 248.

Periodikum Zrcadlo církve, Aktuality Společnosti pro církevní právo Praha – Brno – Olomouc – Stříbro – České Budějovice vydává a rozesílá Společnost pro církevní právo, z. s., Sudoměřská 25, 130 00 Praha 3.

Fotografie na titulní straně: 12. květen 2022, Praha, kancelář Společnosti pro církevní právo: kontrolujeme účty Společnosti. Foto Záboj Horák

Šéfredaktor: P. Jiří Rajmund Tretera OP
Zástupce šéfredaktora: Záboj Horák
Redaktor: Jakub Nagy
Redakční rada: Tomáš Grundza, Marek Novák

Starší čísla online: spcp.prf.cuni.cz/aktuality. Zrcadlo církve vychází dvakrát měsíčně.
spcp@prf.cuni.cz
ISSN 2695-0111